

PRAVILNIK

O ORGANIZIRANJU I VOĐENJU PLANINARSKIH IZLETA, TURA I POHODA U HRVATSKOM PLANINARSKOM SAVEZU

1. SADRŽAJ PRAVILNIKA

Ovim se pravilnikom uređuju način planiranja, organiziranja i vođenja izleta te obveze i prava vodiča i sudionika planinarskih izleta, tura i pohoda koji se organiziraju pod okriljem Hrvatskoga planinarskog saveza (u daljnjem tekstu: HPS).

I. POJMOVI

2. PLANINARSKI IZLET, TURA I POHOD

Organiziranim planinarskim putovanjima u HPS-u smatraju se planinarski izleti, ture i pohodi:

- **Planinarski izlet** je planirano kraće putovanje koje uključuje kretanje brdskim, planinskim ili drugim neurbanim terenom, duže od pola sata, na koje se polazi radi odmora ili rekreacije.
- **Planinarska tura** je planirano višesatno ili višednevno putovanje koje uključuje kretanje u planini, pri čemu su etape i vrste kretanja unaprijed određeni. Zbog zahtjevnosti, tura podrazumijeva dobru tjelesnu spremnost, pripremljenost i odgovarajuću opremljenost sudionika.
- **Planinarski pohod** je prigodno ili redovno masovno i otvoreno okupljanje članova jedne ili više planinarskih udruga u povodu neke obljetnice, proslave ili u nekom drugom sličnom povodu te radi promidžbe ili popularizacije planinarstva ili planinskoga područja, koje uključuje organizirano kretanje u planini. Okupljanje koje ne uključuje kretanje u planini ne smatra se planinarskim pohodom. Planinarski pohodi mogu se nazivati različitim imenima (susret, skup, slet, dan, obilazak, uspon i dr.) ovisno o naravi, tradiciji i drugim obilježjima.

Značenje pojma "izlet" u daljnjem tekstu obuhvaća planinarske izlete, ture i pohode. Druge planinarske akcije koje se izvode u planini, kao što su logorovanja, istraživanja, ekspedicije, škole, seminari, sastanci, zborovi i dr., ne smatraju se izletima u smislu ovoga pravilnika te se organiziraju i provode sukladno posebnim aktima i odlukama.

Društvenim izletom smatra se izlet koji organizira planinarska udruga, kojem se može pridružiti svaki član planinarske udruge koji posjeduje odgovarajuću vještinu, tjelesnu spremnost i opremu, a koji je najavljen objavom u godišnjem ili mjesečnom planu akcija, na oglasnoj ploči, internetskoj stranici udruge ili na redovnom društvenom sastanku.

Obilježja (turističkog) *izleta* i (turističkog) *paket-aranžmana* opisana su Zakonom o pružanju usluga u turizmu.

3. ORGANIZATOR

Organizator društvenih izleta može biti udruga s pravnom osobnošću registrirana u HPS-u.

Pri organiziranju društvenih izleta u udrugama koje imaju ustrojstvene jedinice (sekcije, odsjeke i sl.), organizatorom se smatra udruga, a ne ustrojstvena jedinica bez pravne osobnosti.

Ako organizator nema dovoljno raspoloživoga vodičkoga kadra za izlet koji planira organizirati, može se za pomoć obratiti stanici vodiča registriranoj u HPS-u.

4. VODIČ

Planinarski vodič (u daljnjem tekstu: vodič) je član planinarske udruge koji je taj naziv stekao školovanjem u Vodičkoj službi HPS-a te koji je zadovoljio na provjeri znanja i vještina (položio ispit) za odgovarajući standard osposobljenosti.

Vodičko djelovanje (vođenje, priprema, edukacija i prevencija) planinarskoga vodiča HPS-a za potrebe članova planinarske udruge ima status stručne djelatnosti HPS-a i ne smatra se uslugom u turizmu.

Stjecanje naziva *vodič* regulirano je Programom školovanja u Vodičkoj službi HPS-a. Ovisno o osposobljenosti, mogu se koristiti i nazivi *vodič društvenih izleta*, *vodič HPS-a*, *vodič instruktor HPS-a* i drugi. Osnovne planinarske udruge ili njihove ustrojstvene jedinice (sekcije, odsjeci, komisije, odbori i dr.), gradski i županijski savezi ne mogu svojim članovima dodjeljivati naziv *vodič*.

Osobe koje nisu osposobljene i licencirane u Vodičkoj službi HPS-a ne smatraju se vodičima i nisu ovlaštene za vođenje organiziranih planinarskih izleta u planinarskim udrugama u Hrvatskom planinarskom savezu.

Pripravnici za vodiče i vodiči kojima je istekla licenca ne smatraju se osobama ovlaštenima za samostalno vođenje društvenih izleta u planinarskim udrugama.

II. ORGANIZIRANJE IZLETA

5. PRIPREMA

Organizacijski su poslovi:

- planiranje termina, trase kretanja i odredišta, putovanja, pričuvnog vremena i vremena za odmor, pričuvnih varijanti u slučaju nepovoljnih okolnosti na terenu te troškova sudionika izleta
- dogovaranje s pružateljima usluga
- planiranje vođenja
- priprema opreme
- prikupljanje prijava
- informiranje sudionika
- administrativni i drugi poslovi povezani s pripremom izleta.

6. ORGANIZACIJSKI POSLOVI U PLANINARSKOJ UDRUZI

Organizacijske poslove za društvene izlete može obavljati isključivo osoba koju organizator ovlasti za obavljanje tih poslova.

Za pogreške i propuste u obavljanju organizacijskih poslova u okviru planinarske udruge, osoba kojoj su povjereni organizacijski poslovi odgovorna je udruzi. Za pogreške i propuste prema trećim osobama odgovara planinarska udruga.

Ako društveni izlet ima obilježja turističkog izleta ili paket-aranžmana (ako sadrži pružanje dviju ili više turističkih ili ugostiteljskih usluga koje organizira planinarska udruga) organizator izleta obavezan je voditi računa o ispunjavanju uvjeta koji su za takva putovanja propisani Zakonom o pružanju usluga u turizmu.

Ako se u planinarskoj udruzi prikuplja novac za troškove prijevoza na društvenom izletu, prikupljena sredstva uplaćuju se u blagajnu ili na račun udruge (organizatora putovanja), a nastali trošak plaća se prema pristiglom računu prijevoznika.

7. OBAVJEŠĆIVANJE

Obaviješću o društvenom izletu smatra se pisana najava pojedinačnog izleta koju organizator objavi na oglasnoj ploči, oglasnom ormariću ili službenoj internetskoj stranici ili koju na sastanku u planinarskoj udruzi usmeno iznese vodič HPS-a kojega je ovlastio organizator.

Obavijest o društvenom izletu treba sadržavati sljedeće podatke:

- naziv organizatora
- ime i prezime vodiča
- vrijeme i mjesto okupljanja sudionika
- informaciju o predviđenim troškovima
- uputu o prijavljivanju
- plan izleta (cilj, satnicu, udaljenosti i dr.)
- obavijesti koje se odnose na sigurnost i udobnost sudionika (potrebnu opremu, odjeću i obuću, tjelesnu spremnost za svladavanje predviđenih napora, zahtjevnost izleta i dr.)
- obavijesti o uvjetima sudjelovanja na izletu (ponašanje u skupini, osobnoj odgovornost i dr.)

Godišnji ili mjesečni plan društvenih izleta koji sadrži podatke o organizatoru, terminu izleta, odredištu i vodiču ne smatra se cjelovitom obaviješću o izletu.

8. PRAVOVREMENOST OBAVJEŠĆIVANJA

Organizator je obavezan skrbiti se o pravovremenosti obavješćivanja:

- kraća putovanja obavezan je najaviti nekoliko dana unaprijed,
- putovanja koja uključuju zajednički prijevoz obavezan je ugovorinajmanje tri tjedna unaprijed,
- duža putovanja obavezan je najaviti nekoliko mjeseci unaprijed,
- planirane akcije obavezan je najaviti putem mjesečnoga ili godišnjega plana.

9. ČLANSTVO KAO PREDUVJET

U izletima koje organizira planinarska udruga mogu sudjelovati isključivo članovi planinarskih udruga. Članom planinarske udruge u Republici Hrvatskoj smatra se svaki planinar s važećom jedinstvenom članskom iskaznicom i plaćenom članarinom za tekuću godinu.

U izletu koji organizira planinarska udruga mogu sudjelovati:

- članovi osnovne planinarske udruge koja organizira izlet,
- planinari upisani u članstvo HPS-a putem osnovne planinarske udruge koja nije organizator izleta, ako je organizator izleta tako predvidio.

U izletu koji organizira planinarska udruga ne mogu sudjelovati osobe koje nisu podmirile članarinu za tekuću godinu ni u jednoj osnovnoj planinarskoj udruzi članici HPS-a.

10. PRIJAVE

Za društvene izlete koji zahtijevaju organizaciju prijevoza sudionika, nabavku voznih karata, rezervaciju noćenja ili posebnu tjelesnu spremnost za savladavanje predviđenih napora, organizator prikuplja prijave sudionika izleta u pisanom obliku. Prijava sadržava ime i prezime sudionika, iznos uplate za izlet te druge potrebne podatke - broj mobitela, broj putovnice, broj iskaznice HPS, a može sadržavati i potpis sudionika da je upoznat s planom izleta, svojim obvezama i sl. Ako se prijavi više zainteresiranih od predviđenog broja formira se lista čekanja.

Ako se prikuplja novac za prijevoz na izletu i ako odlukom organizatora nije drugačije regulirano, prijava bez uplate predujma ne smatra se valjanom.

Prijave za sudjelovanje u izletu rangiraju se prema redoslijedu uplata. a prednost pri prijavljivanju može se dati redovitijim ili sposobnijim članovima ili slično Redoslijed prijave i konačan popis sudionika izleta utvrđuje vodič.

Organizator i vodič imaju pravo odrediti posebne uvjete u pogledu rokova uplata i povrata uplaćenog predujma u slučaju odustanka prijavljenog sudionika ili otkazivanja izleta. Ako prijavljeni član odustane od sudjelovanja, može si naći zamjenu, uz uvjet da je vodič s time suglasan.

Popis prijavljenih sudionika vodič nosi sa sobom za vrijeme izleta.

11. SUDIONIK IZLETA

Ako to smatra potrebnim, organizator može od sudionika zatražiti da potpisom potvrdi da:

- je upoznat s planom izleta i da je s njime suglasan,
- je upoznat s rizicima i da na izletu sudjeluje na vlastitu odgovornost,
- preuzima odgovornost za osobno ponašanje u skupini tijekom trajanja izleta,
- preuzima obvezu poštivanja i izvršavanja uputa vodiča,
- preuzima obvezu da se za sudjelovanje opremi odgovarajućom odjećom, obućom i drugom opremom,
- posjeduje tjelesnu spremnost potrebnu za svladavanje predviđenih napora.

12. OTKAZIVANJE, ODGODA I PREKID IZLETA

Organizator ima pravo otkazati, odgoditi ili prekinuti izlet, a posebno u sljedećim slučajevima:

- u slučaju nepovoljnih vremenskih okolnosti
- ako ne može osigurati sudjelovanje vodiča HPS-a
- ako pri pripremi ili izvedbi izleta nisu poduzete odgovarajuće mjere sigurnosti
- ako vođenje obavlja neosposobljena ili neovlaštena osoba,
- ako vodič ne poštuje odluke i upute organizatora izleta,
- ako se utvrdi da vodič ili više njih pri obavljanju organizacijskih poslova ili vođenju stječu nepripadajuću materijalnu korist.
- ako nije prikupljen dovoljan broj prijave za pokriće troškova
- u slučaju više sile.

U slučaju otkazivanja ili odgode izleta organizator će o tome pravovremeno obavijestiti sve prijavljene članove. U slučaju otkazivanja izleta odluku o načinu povrata predujma donosi organizator.

Tijekom izleta vodič ima pravo promijeniti plan izleta ili ga prekinuti ako procijeni da to zahtijevaju okolnosti.

III. VOĐENJE IZLETA

13. VOĐENJE IZLETA

Društvene izlete u planinarskim udrugama mogu voditi isključivo vodiči HPS-a s važećom vodičkom licencom.

Vodičke zadaće na društvenim izletima u niskogorja u blizini sjedišta udruge organizatora u ljetnim uvjetima u slučaju spriječenosti vodiča HPS-a može obavljati iskusan planinar koji je član te udruge.

Zadaće pomoćnika vodiču izleta mogu obavljati vodiči HPS-a, nositelji stručnog naziva u HPS-u ili iskusni planinari koje odredi vodič izleta.

14. ZADAĆE VODIČA HPS-a

Zadaće vodiča HPS-a uređene su:

- **Pravilnikom Komisije za vodiče HPS-a** (dužnosti i prava vodiča HPS-a)
- **Programom školovanja u Vodičkoj službi HPS-a** (osposobljenost za vođenje po terenima i u uvjetima opisanima odgovarajućim standardom – A, B, C, D, E, F i G).
- **Postupkom licenciranja vodiča HPS-a** (ovlaštenje za samostalno vođenje na terenima i u uvjetima opisanima standardom osposobljenosti)

Temeljem preuzetih dužnosti u Vodičkoj službi HPS-a vodiči su dužni savjesno voditi planinarske izlete, ture i pohode na terenima i u uvjetima opisanima odgovarajućim standardom osposobljenosti, biti članovi osnovne planinarske udruge te unutar nje izvršavati svoje članske i vodičke dužnosti, stalno usavršavati znanja pohađanjem predavanja, vježbi, tečajeva i seminara, ne voditi osobe bez odgovarajuće opreme kao ni osobe

za koje smatraju da nisu sposobne svladati očekivane napore, redovito podnositi izvješća s akcija vođenja, imati odgovarajuću osobnu i tehničku opremu na akcijama vođenja, priteći u pomoć i po potrebi prekinuti svoju aktivnost u slučaju poziva za spašavanje, brinuti se o vlastitom zdravlju i tjelesnoj spremnosti, promicati zaštitu planinske prirode i spomenika kulture, zastupati skupinu planinara koju vode prema trećim osobama, pri obavljanju zadaća na vidljivom mjestu nositi vodičke oznake, imati valjanu vodičku iskaznicu, izlete organizirati sukladno aktima HPS-a i zakonima te se pridržavati planinarske etike i drugih sigurnosnih uvjeta.

U slučaju sumnje u stručnu pogrešku pri obavljanju vodičke djelatnosti, za rješavanje je nadležna Komisija za vodiče HPS-a.

15. NAČIN VOĐENJA

Tijekom izleta, vodič i pomoćnici skrbe se o kretanju i boravku skupine te o drugim pojedinostima koje se odnose na funkcioniranje skupine, posebno vodeći računa o:

- cjelovitosti skupine (brojanjem članova, zadavanjem tempa, čekanjem na križanjima i drugim ključnim točkama, organiziranom podjelom skupine u slučaju potrebe i sl.)
- orijentaciji i odabiru pravog puta (hodanjem na čelu skupine, reagiranjem u slučaju sumnje i sl.)
- vremenu (satnici kretanja)
- sigurnosti
- predstavljanju skupine
- organiziranju pružanja pomoći u slučaju nevolje ili nesreće
- promoviranju etičkih načela te poučavanju članova skupine (o pravilima kretanja, zaštiti okoliša, opremi, korištenju planinarskih putova i kuća, ponašanju u skupini i dr.)

16. POMOĆNICI VODIČA

Ovisno o zahtjevnosti izleta i broju sudionika vodič određuje jednog ili više pomoćnika, po mogućnosti tako da se na izletu koji uključuje planinarenje u ljetnim uvjetima (tereni i uvjeti opisani A standardom vodičke djelatnosti) za deset sudionika skrbi po jedan vodič ili pomoćnik, a na izletima koji uključuju zimsko planinarenje, sportsko penjanje, penjanje u stijeni, ledno penjanje, alpsko (kombinirano) penjanje ili planinarsko skijanje (tereni i uvjeti opisani standardima B, C, D, E, F i G) dostatan broj stručno osposobljenih osoba (vodiča, alpinista, spašavatelja, instruktora).

Pomoćnici imaju prava i dužnosti koje im povjeri vodič te prava i dužnosti koje proizlaze iz odredaba ovog pravilnika i drugih akata HPS-a.

17. SUDIONIK NA IZLETU

Tijekom izleta sudionik izleta treba:

- skrbiti se o svojoj sigurnosti i sigurnosti drugih planinara
- postupati prema uputama vodiča
- ponašati se u skladu s načelima planinarske etike
- čuvati ugled planinarske udruge

Tijekom izleta sudionik je odgovoran vodiču. Vodič ne snosi odgovornost za osobu koja se samovoljno udalji od vođene skupine, bez njegova znanja ili protivno njegovoj uputi.

Vodič ima pravo odbiti sudjelovanje ili isključiti člana za kojeg procijeni da ne posjeduje odgovarajuću vještinu, tjelesnu spremnost ili opremu, kao i člana koji svojim ponašanjem ometa tijek izleta ili ugrožava sigurnost skupine.

Vodič ne može isključiti sudionika na mjestu na kojem isključenje i daljnje samostalno kretanje isključenog sudionika izravno ugrožava njegovu sigurnost.

Odluku o isključenju vodič može obrazložiti na mjestu donošenja odluke, a nakon izleta obvezan je dati obrazloženje organizatoru. Ako to organizator zatraži, obrazloženje se mora podnijeti u pisanom obliku.

18. TROŠKOVI VOĐENJA

Vođenje izleta u planinarskoj udruzi volonterski je rad i ne može se obavljati kao komercijalna djelatnost (radi stjecanja dobiti za članove udruge ili samu udruhu).

Vodič ima pravo na pokriće troškova za prijevoz i noćenje na izletu koji vodi, a u dogovoru s organizatorom mogu se pokriti i drugi troškovi volontiranja u okvirima predviđenim Zakonom o volonterstvu.

Pri korištenju planinarskih domova, kuća i skloništa tijekom akcija vođenja, vodiči HPS-a ostvaruju prava koja su uređena Pravilnikom o upravljanju i poslovanju planinarskim objektima (domovima, kućama, skloništim) HPS-a.

19. ZAKLJUČENJE IZLETA

Najviše 15 dana nakon završetka izleta vodič treba podnijeti izvješće organizatoru te sravniti troškove. U slučaju nedostupnosti vodiča ili ovlaštenog predstavnika organizatora, navedeni se poslovi zaključuju prvom mogućom prilikom, ali ne više od 60 dana nakon završetka izleta.

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

20. NADZOR I TUMAČENJE

Za nadzor provođenja ovoga Pravilnika nadležne su Komisija za vodiče HPS-a i stanice vodiča. HPS, putem Komisije za vodiče HPS-a, te stanica vodiča na čijem se području nalazi sjedište organizatora ili cilj izleta mogu:

- upozoriti organizatora na nedostatke u organiziranju i vođenju izleta te ga savjetovati kako da ih otkloni,
- upozoriti na propuste vodiča koji vodičku djelatnost obavlja nestručno ili svojim postupkom dovodi sudionike izleta u neposrednu opasnost i postupiti prema njemu u skladu s Pravilnikom Komisije za vodiče HPS-a,

Organizator je obvezan razmotriti dobivena upozorenja ili upute.

U slučaju nejasnoća, za tumačenje ovoga Pravilnika nadležna je Komisija za vodiče HPS-a.

Komisija za vodiče HPS-a ovlaštena je predložiti izmjene i dopune ovoga Pravilnika nakon analize (evaluacije) njegove primjene.

21. USKLAĐIVANJE I PRIMJENA

S obzirom na postojeće prakse, dostupnost vodičkoga kadra u osnovnim planinarskim udrugama, tijekom uspostave komunikacije sa stanicama vodiča, vrijeme i napore potrebne za obuku zainteresiranog članstva i potrebu za usklađivanjem unutarnjih akata osnovnih planinarskih udruga, puna primjena ovoga Pravilnika započinje tri godine od dana njegova donošenja, osim članaka koji su povezani s postojećim zakonodavnim okvirom i aktima HPS-a. HPS će, putem Komisije za vodiče, tijekom navedenog razdoblja pružati potporu usklađivanju internih akata članica povezanih s organizacijom izleta te vodičkim djelovanjem.

Ako udruga članica HPS-a ne želi primjenjivati ovaj pravilnik ili ako nakon tri godine od njegova donošenja ne stekne uvjete za njegovu primjenu, o tome izvješćuje HPS posebnom pisanom izjavom u kojoj je obvezna navesti da preuzima punu odgovornost za posljedice koje mogu nastati pri organiziranju i vođenju izleta protivno ovom pravilniku.

22. STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Pravilnik stupa na snagu sedam dana nakon odluke Izvršnog odbora HPS-a, odnosno objave istog na webu HPS-a i slanjem redovnom poštom našim osnovnim planinarskim udrugama.

Predsjednik HPS-a
prof. dr. sc. Hrvoje Kraljević